

QP CODE

T5019

Enrollment Number:

Name:

MA DEGREE EXAMINATIONS, MAY 2024

First Semester

M.A. Sanskrit Language and Literature

M23SN01DC – वैदिकसाहित्यम्

(2023 July admissions)

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषायां समाधेयाः। संस्कृतलेखने देवनागरीलिपि उपयोक्तव्या।

(Answer may be written in Sanskrit. In writing Sanskrit, Devanagari script should be used.)

Time: 3 Hours

Max Marks: 70

Section A

एकखण्डिकया केषाञ्चित् पञ्चप्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

1. महाभारते प्रतिपादितं व्यास शब्दस्य निर्वचनं किम् ?
2. कितवः केन कारणेन तप्यते ?
3. अर्थं लिखत - 'अग्ने यं यज्ञमध्वरं विश्वतः परिभूरसि ।
स इद्देवेषु गच्छति' ॥
4. प्रस्थानत्रयी इति नाम्ना प्रतिथानि ग्रन्थानि कानि ?
5. अर्थं लिखत - उत गाव इवावन्त्युत वेश्मेव दृश्यते ।
उतो अरण्यानिः सायं शकटीरिव सर्जति ॥
6. आशयं लिखत - उत्तिष्ठत जाग्रत प्राप्यवरान्निबोधत ।
7. माण्डूक्योपनिषदमधिकृत्य लिखत ।
8. आशयं लिखत - बुद्धिं तु सारथिं विद्धि मनः प्रग्रहमेव च ।

(2X5=10)

Section B

एकपुटेन केषाञ्चित् षड्प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

9. वेदानां कालविषयमधिकृत्य विशदयत ।

10. कठोपनिषदि प्रतिपादितं श्रेयः विस्तरेण निरूपयत ।
11. व्याख्यात – महान्तं विभुमात्मानं मत्वा धीरो न शोचति ।
12. ईशावास्योपनिषदि प्रतिपादितान् विषयान् संगृह्य लिखत ।
13. मोक्षस्वरूपं कठोपनिषदनुसारं प्रतिपादयत ।
14. वेदानां मन्त्रब्राह्मणरूपस्वरूपं निरूपयत ।
15. नचिकेतसः पितुः गोदानं विशदयत ।
16. व्याख्यात – यदङ्गदाशुषे त्वमग्रे भद्रं करिष्यसि ।
तवेत्तत्सत्यमङ्गिरः ॥
17. व्याख्यात – नासदासीन्नोसदासीत्तदानीं नासीद्रजो नो व्योमा परो यत् ।
किमावरीवः कुह कस्य शर्मनम्भः किमासीद्बहनं गम्भीरम् ॥
18. व्याख्यात - द्वेष्टि शशूरप जाया रुणद्धि न नाथितो विन्दते मर्डितारम् ।
अश्वस्येव जरतो वरुणस्य नाहं विन्दामि कितवस्य भोगम् ॥

(5X6=30)

Section C

केषाञ्चित् द्वयोः प्रश्नयोः निबन्धात्मकं उत्तरं लिखत।

19. यमेन दत्तान् वरत्रयानधिकृत्य विशदयत ।
20. नासदीयसूक्तान्तर्गतान् आशयान् लिखत ।
21. इन्द्रसूक्तस्याशयान् विशदयत ।
22. दशोपनिषदाम् लघुटिप्पणिं लिखत ।

(15X2=30)